

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Гергана Маринова,

член на научно жури за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Наказателен процес“, професионално направление 3.6. Право

относно дисертационния труд **„Изменение на обвинението и отказ от обвинение, извършени от прокурора в първоинстанционно съдебно производство“ на Георги Пондъов Тушлеков** – редовен докторант в катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“

1. Данни за докторанта

Георги Тушлеков в завършил специалност „Право“ в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ през 2016 г. От м. октомври 2017 г. работи в „Бунай“ АД е гр. Панагюрище, където заема различни длъжности. Към настоящия момент в юрисконсулт и специалист „Човешки ресурси“ в същото предприятие.

2. Данни за докторантурата

Георги Тушлеков е зачислен като редовен докторант в катедра „Наказателноправни науки“ на ЮФ на ПУ през 2018 г. с научен ръководител доц. Иван Ранчев и срок на докторантурата 3 г. Отчислен е с право на защита, считано от 1.03.2021 г. Дисертационният му труд е обсъден на заседание на катедрата, проведено на 22.10.2021 г. и е взето решение за откриване на процедура за публична защита. При обучението в докторантура са спазени изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и съответния правилник на ПУ. Спазени са и специфичните изисквания на ЮФ на ПУ, приети с решение на ФС (протокол 4/2011 г).

3. Данни за дисертационния труд и автореферата.

Дисертационният труд се състои от 153 страници и включва три глави, изводи и препоръки, библиографска справка и списък на използваните

съкращения. Библиографията обхваща 93 заглавия на български, английски и руски езици. Направените бележки под линия са 263.

Странно впечатление прави липсата на увод. Дисертационният труд започва направо с глава първа, озаглавена „Общи бележки за изменението на обвинението и отказа от обвинение“, в която докторантът разсъждава върху понятието за обвинение, споменава основните принципи на процеса, които според него имат най-голямо значение за разглежданите институти, проследява историческото развитие на типовете наказателен процес и на института на изменение на обвинението по българското право, прави и сравнително-правно изследване. Глава втора е наречена „Изменение на обвинението“ и съдържа 8 параграфа, в които са разгледани двата основни въпроса на този институт, а именно: реда (процедурата) и условията (предпоставките) за изменение на обвинението, вкл. компетентният субект и етапът от процесуалното развитие, в който може да стане това. Отделено е самостоятелно място на видовете изменение на обвинението, на т.нар. от докторанта „нетипична хипотеза на изменение на обвинението по чл. 287, ал. 5 НПК“, както и на практиката на ВКС по някои спорни въпроси. Глава трета е съвсем кратка – 16 с. и е посветена на отказа от обвинение. Заключителната част от дисертацията е наречена „Изводи и препоръки“ и обобщава резултатите от дисертационното изследване. В нея докторантът формулира и конкретни предложения *de lege ferenda*.

Авторефератът коректно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд. Самият автореферат за разлика от дисертацията съдържа уводната му част, в която са посочени актуалността, целите и задачите, предмета и обекта, методологията и научната новост на самия дисертационен труд.

4. Приносни моменти

Изменението на обвинението в съдебно заседание е един от сложните институти на наказателния процес. Неговото правилно разбиране и прилагане се явява предизвикателство за теорията и практиката. И въпреки че през последните години има сериозни теоретични разработки в по-малък обем, задълбоченото му разглеждане на ниво монография (каквато всъщност се явява една докторска

дисертация) е полезно и приносно. Това важи и за института на отказа от обвинение, който като цяло остава встрани от научните изследвания.

В по-конкретен план приносни моменти откривам в:

- сравнително-правното изследване, особено в частта му, посветена на американското право;
- разгледаните видове изменения на обвинението;
- направените отграничения от сродни институти;
- изясняването на предпоставките за изменение на обвинение и най-вече на това кога е налице закон за по-тежко наказуемо престъпление;
- проучването и представянето в дисертационния труд на съдебната практика;
- предложенията *de lege ferenda*, върху които си заслужава да се мисли, и др.

5. Критични бележки и препоръки

Към дисертационния труд, като към повечето научни съчинения, могат да бъдат отправени някои бележки и препоръки. Относно структурата – не виждам причина за отклонение от традиционната структура на дисертационните изследвания, която включва увод и заключение. Затова считам, че дисертацията само би спечелила, ако с увода си въведе читателя в материята и завърши със заключение, в което да обобщи основните изводи и препоръки. Бих предложила и да се преосмисли структурата на гл. 2 – тя има прекалено много параграфи, някои от които не виждам смисъл да съществуват самостоятелно (напр. пар. 3 и 8), а други трябва да се препоредят и преформулират като наименования. Относно съдържанието - основната ми бележка касае неговата изчерпателност. Едва ли е нужно да аргументирам подробно, че гл. 3 е не просто несъразмерна на останалите, което прави трудът небалансиран, но и крайно недостатъчна за изясняване на института. Същото важи и за други части на труда, напр. само е маркирано значението на основните принципи за разглежданите институти; струва ми се, че и предпоставките за изменение на обвинението могат да бъдат по детайлно разгледани, вкл. и чрез отделни примери. Бих искала да обърна внимание и на това, че чл. 287, ал. 5 НПК не урежда хипотеза, дори и „нетипична“, на изменение на обвинението. Разпоредбата урежда една възможна последица от

вече изменено обвинение – делото да продължи и съдът да постанови присъда по новото обвинение (вече за престъпление от частен характер), ако са налице условията за това – искане от прокурора или частния обвинител и спазения срок по чл. 81, ал. 3 НПК за образуване на наказателното производство. Да приемем, че чл. 287, ал. 5 НПК урежда хипотеза на изменение на обвинението, означава да приемем и че това изменение може да се направи и от частния обвинител, което влиза в противоречие с принципното разбиране, че само този, който повдига обвинението, може да го измени. И накрая не мога да не отбележа дребните, но множество технически грешки.

6. Публикации по темата на дисертацията

Докторантът има 3 публикации по темата на дисертацията.

7. Заключение

Дисертационният труд „Изменение на обвинението и отказ от обвинение, извършени от прокурора в първоинстанционно съдебно производство“ отговаря на изисквания на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, поради което му давам положителна оценка и препоръчвам на научното жури да присъди на Георги Пондъов Тушлеков образователната и научна степен „доктор“.

Проф. д-р Гергана Маринова